

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَمَنْ يَتَّقِ اللَّهَ يَجْعَلْ لَهُ مَخْرَجًا وَيَرْزُقْهُ مِنْ حَيْثُ لَا يَحْتَسِبُ وَمَنْ يَتَوَكَّلْ
عَلَى اللَّهِ فَهُوَ حَسْبُهُ إِنَّ اللَّهَ بَالِغُ أَمْرِهِ قَدْ جَعَلَ اللَّهُ لِكُلِّ شَيْءٍ قَدْرًا

سوره طلاق آیات ۲ و ۳

گروه حقوق خصوصی

رساله برای دریافت درجه دکتری رشته حقوق خصوصی

تحلیل مبانی فقهی و حقوقی فارکس

(بازار جهانی تبادل ارز الکترونیک)

استاد راهنما:

حجت الاسلام و المسلمین جناب آقای

دکتر محمد حسین بیاتی

استاد مشاور:

حجت الاسلام و المسلمین جناب آقای

دکتر سید عبدالحمید ثابت

نگارش:

ابراهیم برارپور

بهمن ۱۳۹۷

فرم شماره ۸، تعهدنامه‌ی دانشجو برای اصالت اثر و رعایت حقوق دانشگاه

تمامی حقوق مادی و معنوی مترتب بر نتایج، ابتکارات، اختراعات و نوآوری‌های ناشی از انجام این پژوهش، متعلق به **دانشگاه عدالت** می‌باشد. نقل مطلب از این اثر، با رعایت مقررات مربوطه و با ذکر نام دانشگاه عدالت، نام استاد راهنما و دانشجو بلامانع است.

اینجانب **ابراهیم برارپور** دانش‌آموخته‌ی مقطع دکترای تخصصی رشته‌ی حقوق گرایش حقوق خصوصی دانشگاه عدالت به شماره‌ی دانشجویی ۹۲۱۵۱۱۱۰۲ که در تاریخ ۱۳۹۷/۱۱/۲۸ از رساله‌ی تحصیلی خود تحت عنوان: **تحلیل مبانی فقهی و حقوقی فارکس (تبادل ارز تجارت الکترونیک)** دفاع نموده‌ام، متعهد می‌شوم که:

(۱) این رساله را قبلاً برای دریافت هیچ‌گونه مدرک تحصیلی یا به عنوان هرگونه فعالیت پژوهشی در سایر دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزشی و پژوهشی داخل و خارج از کشور ارائه ننموده‌ام.

(۲) مسئولیت صحت و سقم تمامی مندرجات رساله تحصیلی خود را بر عهده می‌گیرم.

(۳) این رساله، حاصل پژوهش انجام شده توسط اینجانب می‌باشد.

(۴) در مواردی که از دستاوردهای علمی و پژوهشی دیگران استفاده نموده‌ام، مطابق ضوابط و مقررات مربوطه و با رعایت اصل امانتداری علمی، نام منبع مورد استفاده و سایر مشخصات آن را در متن و فهرست منابع و مآخذ ذکر نموده‌ام.

(۵) در صورتی که قصد هرگونه بهره‌برداری به صورت‌های مختلف مانند کتاب، مقاله، اختراع، اکتشاف و ... از رساله خود داشته باشم، مجوزهای لازم را از حوزه پژوهش و فناوری دانشگاه عدالت، اخذ نمایم و این استفاده صرفاً به نام دانشگاه عدالت باشد و صراحتاً در مکاتبات و تولیدات اینجانب درج شود و بر اساس ضوابط دانشگاه عدالت اقدام نمایم.

(۶) در صورت ارائه‌ی مقاله‌ی مستخرج از این رساله در همایش‌ها، کنفرانس‌ها، سمینارها، گردهمایی‌ها و انواع مجلات، نام دانشگاه عدالت را در کنار نام نویسندگان (دانشجو و اساتید راهنما و مشاور) ذکر نمایم.

(۷) در صورت استفاده از کمک‌های مالی و غیر مالی نهادهای دولتی و غیر دولتی از موضوع تحقیق اینجانب مراتب را کتباً به اداره کل پژوهش دانشگاه عدالت اطلاع دهم.

(۸) چنانچه در هر مقطع زمانی، خلاف موارد فوق ثابت شود، عواقب ناشی از آن (من جمله ابطال مدرک تحصیلی، طرح شکایت توسط دانشگاه و ...) را می‌پذیرم و دانشگاه عدالت را مجاز می‌دانم با اینجانب مطابق ضوابط و مقررات مربوطه رفتار نماید و نسبت به تصمیم اتخاذ شده هیچگونه ادعایی نداشته و حق هرگونه اعتراضی را از خود سلب و ساقط می‌نمایم.

امضا
تاریخ ۱۳۹۷/۱۲/۲۱

فرم شماره ۵، صورت جلسه دفاع از رساله دکتری			
تاریخ	نام و نام خانوادگی دانش آموخته	ابراهیم برار لور	
شماره ملی	رایانامه شخصی	۲۰۶۰۴۸۱۳۵۱	

عنوان		(بازارهای تبادل ارز الکترونیک)	
رشته تحصیلی	موضوع خصوصی	گرایش	موضوع خصوصی

هیئت داوران پس از شنیدن گزارش و دفاع دانشجو، رساله وی را داوری و با نمره ۱۹۱۵ (نوزده و نیم) آن را «عالی» / «بسیار خوب» / «خوب» / «پذیرفته نشده» ارزشیابی کرد.			
سمت	نام و نام خانوادگی وابستگی سازمانی (پژوهشگاه / دانشگاه / ...)	مرتبه علمی	شماره ملی رایانامه سازمانی
استاد راهنما	دکتر محمدحسین بیانی	استاد	
استاد راهنمای دوم			
استاد مشاور	دکتر سید عبدالحمید نایب	استاد	عدم حضور
استاد مشاور			
استاد داور	دکتر احمد باقری	استاد	
استاد داور	دکتر محبت ادراسی و الملین محمدحسین علی برار	استاد	
استاد داور	دکتر حسین داوودزنی	استاد	

نایب کارشناس آموزش	نام و نام خانوادگی	امضا
تأیید ناظر مؤسسه	نام و نام خانوادگی	امضا
	دکتر سید محمدصادق هاشمی شاهرودی	معاون آموزشی و پژوهشی

تقدیم به:

ساحت مقدس یوسف زهرا، مولایمان امام زمان علیه السلام و به امید بخت رضایت ایشان

روح ملکوتی بنیانگذار جمهوری اسلامی ایران و رهبر کبیر انقلاب حضرت امام خمینی رهبر کبیر

مخضرمرح عالیقدر و ولی امر مسلمین جهان حضرت امام خامنه ای «دامت برکاته»

شهادی گرانقدر انقلاب اسلامی بویره اساتید شهید

صلابت و استواری پدرم و روح مادرم، که آفتاب مهرش در آستانه قلم، همچنان پابرجاست و هرگز غروب نخواهد کرد.

و همه فریختگانی که علم را در پس آموزه های اخلاقی خود، به تعلیم گذاردند و در کلاس انسان سازی و معرفت

آموزی، هدایتگر متعلمان بودند.

تقدیر و سپاسگزاری:

«محمضوحی، فصل شروع زندگی انسانی با «علم الاسماء» آغاز شده است و فصل کمال هدایت و ختم رسالت جهانی نیربا «اقرأ باسم ربک الذی خلق» انشاء گردیده است؛ بی پرده، خدا خود را معلم اول و جانشینی تعلیم را به پیامبران و صاحبان فضیلت سپرده است. به یقین هر آنکه خود را به کمال علم و عمل رساند، واجد صفتی از صفات الهی و صاحب کرامتی از کرامات پیام آوری است.

بنده متشکر که در تدوین و پژوهش خود از محضر کرامت اساتیدی که به زیور علم و عمل آراسته اند بهره جسته و از خرمن اندیشه معرفت و حسن خلق آنان متعمم بوده و خواهد بود؛ از این رو مراتب تقدیر و تشکر خود را از حمایت ها، ارشادات و راهنمایی های دلسوزانه و مشفقانه حجت الاسلام و المسلمین جناب آقای دکتر محمد حسین بیاتی و همچنین محبت ها و عنایات استاد محترم مشاور، حجت الاسلام و المسلمین جناب آقای دکتر سید عبد الحمید ثابت اعلام داشته و امیدوارم به موازات درسیه سار رحمت رحمان و در محضر مهدی موعود به نهایت قرب منزلت و کمال معرفت دست یابند.

بار الهام به ما حسن عاقبت، سلامت، سعادت و توفیق خدمتی سرشار از شور و نشاط و همراه و همبوس علم و دانش جهت رشد و شکوفایی ایران اسلامی عنایت فرما.

اللهم صل علی محمد و آل محمد
ص

چکیده:

بازار جهانی فارکس به عنوان یکی از فعالترین و کارآمدترین بازارهای اقتصادی بین‌المللی در مبادله ارز بوده که به صورت فرابورس الکترونیکی در بستر فضای مجازی از طریق تلفن یا شبکه اینترنتی با حضور بانک‌های مرکزی، بانک‌های تجاری و شرکت‌های سرمایه‌گذاری هدایت و کنترل می‌گردد.

بازار فارکس و معاملات آن از پدیده‌های نو در دنیای اقتصاد و تجارت بین‌الملل بوده که بنابر توسعه ملاکات احکام معاملات اسلامی و سیره شارع مقدس در همه اعصار می‌توان بر صحت اصل معاملات فارکس بر اساس ارتکازات عقلایی، امضایی بودن معاملات در اسلام با توجه به اصل اولیه صحت در معاملات آن را صحیح دانست. نوع قرارداد و اعتبار اعطایی بروکر در این بازار در قالب عقد قرض بوده و با نهاد قرض الحسنه در اسلام منطبق می‌باشد، هرچند انعطاف‌پذیری موسسان فارکس در رعایت اصول اسلامی معاملات این فرصت را فراهم نموده است.

در نظام حقوقی ایران با تصویب قانون تجارت الکترونیک گامی در این نوع تجارت برداشته است لکن فاقد جامعیت مناسب و ضمانت اجرای کافی در همه ابعاد معاملات مبتنی بر فضای مجازی بویژه در بازار فارکس می‌باشد. مدیریت دقیق در کنترل بازار با تاسیس کارگزاری مستقیم تحت نظر بانک مرکزی ایران، آموزش افراد مستعد، مقاوم‌سازی نرم‌افزارهای داخلی، ایجاد دادگاه‌های تخصصی و تربیت قضات آگاه به قوانین فارکس و جهت‌دهی تخصص و کلاء در ایران بر پیگیری حقوق مالباختگان و غرما برای کشور ایران فرصت‌ساز می‌باشد.

به یقین می‌توان با شبیه‌سازی نرم‌افزارهای اقتصادی بین‌المللی و ارتقا بازار غیرمتمرکز و فرابورس داخل کشور در الگوگیری از مولفه‌های کارآمد بازار فارکس و نهاد قرض الحسنه با ایجاد بازاری مشابه بازار فارکس اعم از نقدی یا با استفاده از ابزارهای مشتقه به مدیریت سرمایه در داخل کشور پرداخت گامی در تحقق اقتصاد مقاومتی برداشت.

کلید واژگان: بازار فارکس، تحلیل فقهی فارکس، تحلیل حقوقی فارکس، فارکس در ایران، اقتصاد مقاومتی،

ماهیت فارکس، راه‌کارهای فقهی فارکس، تبادل ارز بین‌المللی

فهرست مطالب

الف: فهرست اجمالی:

- ۱- مفاهیم و کلیات
- ۲- تبیین مبانی فقهی تبادل ارز الکترونیک (فارکس)
  - ۱-۲ تبیین بازار اسلامی و فقه معامله
  - ۲-۲ احکام معاملات حقیقی در فضای مجازی
  - ۳-۲ ماهیت فقهی معاملات الکترونیکی
  - ۴-۲ بررسی فقهی معاملات از طریق ربات های معامله گر
  - ۵-۲ اختیارات در بیع الکترونیکی
  - ۶-۲ ماهیت فقهی و حقوقی ارز دیجیتال
  - ۷-۲ بررسی فقهی اعتبار اعطایی بروکرها در فارکس
- ۳- تبیین مبانی حقوقی بازار فارکس
  - ۱-۳ تبیین مبانی حقوقی بازار فارکس
  - ۲-۳ تبیین نحوه انعقاد، مصداق و ماهیت حقوقی قراردادهای فارکس
  - ۳-۳ انواع معاملات در بازار فارکس
  - ۴-۳ تبیین ماهیت ربات های معامله گر و روش های تحلیل در فارکس
  - ۵-۳ ضرورت آموزش علمی و مهارتی فارکس
  - ۶-۳ مفاهیم تریدر و بروکر در بیان مخاطرات فارکس
  - ۷-۳ تاریخچه فارکس در ایران
- ۴- جمع بندی تحلیل مبانی فقهی و حقوقی بازار فارکس
  - ۱-۴ تحلیل فارکس با استفاده از SWOT
  - ۲-۴ تحلیل تطبیقی اصول ماهوی و شکلی معاملات فارکس و معاملات اسلامی
  - ۳-۴ ضرورت ایجاد بازاری مطمئن و متشکل از آموزه های اسلام در جهت مصونیت از مخاطرات
  - ۴-۴ خاتمه و نتیجه گیری

ب: فهرست تفصیلی:

۳۱	----- فصل ۱: مفاهیم و کلیات -----
۳۱	----- ۱-۱ مفاهیم -----
۳۲	----- ۱-۱-۱ مفاهیم اساسی -----
۳۲	----- ۱-۱-۱-۱ تحلیل مبانی -----
۳۵	----- ۱-۱-۱-۲ فقهی -----
۳۸	----- ۱-۱-۱-۳ حقوقی -----
۴۰	----- ۱-۱-۱-۴ فارکس -----
۴۲	----- ۱-۱-۲ مفاهیم پر کاربرد -----
۴۲	----- ۱-۲-۱ بازارهای مالی -----
۴۸	----- ۱-۲-۱-۲ اقتصاد خرد و کلان -----
۴۹	----- ۱-۲-۱-۳ بورس -----
۵۴	----- ۱-۲-۱-۴ صرافی -----
۵۶	----- ۱-۲-۱-۵ تجارت الکترونیک -----
۶۵	----- ۱-۲-۱-۶ مالکیت اعتباری و حقیقی -----
۶۹	----- ۱-۲-۱-۷ بیع الکترونیکی -----
۷۲	----- ۱-۲-۱-۸ اختیارات در بیع الکترونیکی -----
۷۵	----- ۲-۱ کلیات -----
۷۵	----- ۱-۲-۱ بازار تبادل ارز -----
۷۵	----- ۱-۱-۲-۱ ارز -----
۷۷	----- ۲-۱-۲-۱ تبادل ارز -----
۷۹	----- ۱-۲-۱-۳ زمان و مکان بازار تبادل ارز -----
۸۰	----- ۱-۲-۱-۴ انواع ارز -----
۸۲	----- ۱-۲-۱-۵ ارز دیجیتال -----

- ۱-۲-۲ ماهیت و چیستی بازار فارکس ----- ۸۹
- ۱-۲-۲-۱ مبانی تاسیس و تاریخچه شکل گیری فارکس (منابع، مبادی و دلایل ایجاد)----- ۹۰
- ۱-۲-۲-۱ قلمرو بازار فارکس ----- ۹۵
- ۱-۲-۲-۱ بازیگران و کارگزاران جهانی فارکس ----- ۹۷
- ۱-۲-۲-۱ دلایل رشد جهانی فارکس و تفاوت آن با سایر بازارها----- ۱۰۳
- ۱-۲-۲-۱ کارکردها و حجم معاملات و مبادلات ارز در فارکس ----- ۱۰۹
- ۱-۲-۲-۱ مزایا و معایب بازار فارکس ----- ۱۱۰
- ۱-۲-۲-۱ مفاهیم مهم در فارکس ----- ۱۱۳
- ۲- فصل ۲: تبیین مبانی فقهی تبادل ارز الکترونیک (فارکس) ----- ۱۲۵
- ۱-۲ تبیین بازار اسلامی و فقه معامله ----- ۱۲۵
- ۱-۱-۲ بازار اسلامی و معاملات در اسلام ----- ۱۲۶
- ۱-۱-۱-۲ مفهوم بازار اسلامی ----- ۱۲۶
- ۱-۱-۲-۲ بازار و تمدن اسلامی ----- ۱۲۷
- ۱-۱-۲-۲ اصول و مؤلفه های بازار اسلامی ----- ۱۲۸
- ۱-۱-۲-۲ تدابیر جبران خسارت در بازار اسلامی (ایمن سازی مخاطرات) ----- ۱۳۳
- ۱-۱-۲-۲ تبیین مباحث ماهوی و شکلی معاملات اسلامی ----- ۱۳۵
- ۱-۱-۲-۲ بیان تلازم بین ماهیت و شکل معاملات امضایی ----- ۱۳۶
- ۱-۱-۲-۲ تبیین آراء فقها در احکام تاسیسی و امضایی ----- ۱۳۷
- ۱-۱-۲ تبیین اصول اولیه حاکم بر معاملات ----- ۱۴۲
- ۱-۲-۱-۲ اصل صحت ----- ۱۴۲
- ۱-۱-۲-۱-۲ تعریف ----- ۱۴۳
- ۱-۲-۱-۲ اصل اولیه اصاله الفساد ----- ۱۴۴
- ۱-۲-۱-۲ اصل ثانویه در معاملات اصاله الصحه ----- ۱۴۵
- ۱-۲-۱-۲ ادله اصل صحت ----- ۱۴۶

- ۱۴۷ ----- ۲-۲-۱-۲ اصل لزوم
- ۱۴۸ ----- ۱-۲-۲-۱-۲ تعریف
- ۱۴۹ ----- ۲-۲-۲-۱-۲ اقسام لزوم و جواز
- ۱۴۹ ----- ۳-۲-۲-۱-۲ ادله اصل لزوم در عقود
- ۱۵۱ ----- ۴-۲-۲-۱-۲ ادله فقهاتی
- ۱۵۲ ----- ۳-۲-۱-۲ ضرورت علم و مهارت به احکام معاملات (فقه التجاره)
- ۱۵۳ ----- ۱-۳-۲-۱-۲ تعریف و شاخصه های مهم فقه التجاره
- ۱۵۳ ----- ۲-۳-۲-۱-۲ شاخصه های مهم در کسب علم و مهارت معامله ای
- ۱۵۶ ----- ۳-۳-۲-۱-۲ ضرورت های تکلیفی در کسب علم و مهارت معامله ای
- ۱۵۸ ----- ۴-۲-۱-۲ اعتبار شرعی معاملات اشخاص حقوقی
- ۱۵۸ ----- ۱-۴-۲-۱-۲ تعاریف شخصیت حقوقی
- ۱۶۰ ----- ۲-۴-۲-۱-۲ پیشینه شخصیت حقوقی
- ۱۶۲ ----- ۳-۴-۲-۱-۲ مصادیق شخصیت حقوقی
- ۱۶۲ ----- ۴-۴-۲-۱-۲ اقسام شخص حقوقی
- ۱۶۳ ----- ۵-۴-۲-۱-۲ مشروعیت شخصیت حقوقی در فقه
- ۱۶۴ ----- ۶-۴-۲-۱-۲ دلایل اثبات شخصیت حقوقی از منظر فقه
- ۱۶۵ ----- ۷-۴-۲-۱-۲ نمونه هایی از همراهی شارع با سیره یا ارتکاز عقلاء در پذیرش شخصیت حقوقی
- ۱۶۶ ----- ۸-۴-۲-۱-۲ شخصیت حقوقی در ایران
- ۱۶۷ ----- ۵-۲-۱-۲ معاملات سفهی و احکام آن
- ۱۶۹ ----- ۱-۵-۲-۱-۲ مقایسه معامله سفهی با معامله سفیه
- ۱۶۹ ----- ۲-۵-۲-۱-۲ مقایسه معاملات سفهی با معاملات غبنی
- ۱۷۰ ----- ۳-۵-۲-۱-۲ مقایسه معاملات سفهی با معاملات مسامحه ای
- ۱۷۰ ----- ۴-۵-۲-۱-۲ مقایسه معاملات سفهی با معاملات غری
- ۱۷۰ ----- ۵-۵-۲-۱-۲ مقایسه معاملات سفهی با معاملات اضطراری

- ۱۷۱ ----- ۲-۱-۲-۵-۶ معیار سفهی بودن معامله و شاخص های آن
- ۱۷۲ ----- ۲-۱-۲-۵-۷ ادله بطلان و صحت معاملات سفهی
- ۱۷۵ ----- ۲-۲ احکام معاملات حقیقی در فضای مجازی
- ۱۷۵ ----- ۲-۲-۱ حقیقت فضای مجازی
- ۱۷۹ ----- ۲-۲-۲ معامله در فضای مجازی
- ۱۸۱ ----- ۲-۲-۳ معاملات صوری و واقعی
- ۱۸۸ ----- ۲-۳ ماهیت فقهی معاملات الکترونیکی
- ۱۸۹ ----- ۲-۳-۱ ماهیت وجودی معاملات الکترونیکی
- ۱۹۱ ----- ۲-۳-۲ قرارداد الکترونیک یا مبادله الکترونیک
- ۱۹۲ ----- ۲-۳-۳ ماهیت فقهی معاملات الکترونیک
- ۱۹۶ ----- ۲-۳-۴ معاملات الکترونیکی از دیدگاه فقه پویای شیعه
- ۱۹۸ ----- ۲-۳-۵ بیع سنتی و معاملات الکترونیکی
- ۲۰۰ ----- ۲-۳-۶ انواع تجارت الکترونیک
- ۲۰۲ ----- ۲-۳-۷ انواع معاملات منعقدہ در فضای مجازی
- ۲۰۲ ----- ۲-۳-۷-۱ مکاتبات الکترونیکی
- ۲۰۴ ----- ۲-۳-۷-۲ معامله از طریق صفحه وب (فروشگاه اینترنتی)
- ۲۰۵ ----- ۲-۳-۷-۳ انعقاد از طریق اتاق گفتگو
- ۲۰۵ ----- ۲-۳-۷-۴ انعقاد بواسطه تبادل خودکار داده ها
- ۲۰۶ ----- ۲-۳-۸ مبانی فقهی ایجاب و قبول الکترونیکی و تحقق آن در بُعد زمان و مکان
- ۲۰۶ ----- ۲-۳-۸-۱ ایجاب و قبول الکترونیکی
- ۲۰۶ ----- ۲-۳-۸-۲ مفهوم ایجاب و قبول
- ۲۰۷ ----- ۲-۳-۸-۳ شرایط ایجاب و قبول
- ۲۰۷ ----- ۲-۳-۸-۴ ایجاب الکترونیکی
- ۲۰۹ ----- ۲-۳-۸-۵ قبول الکترونیکی

- ۲۱۱ ----- ۲-۳-۸-۶ انواع ایجاب و قبول الکترونیکی
- ۲۱۵ ----- ۲-۳-۹ ضوابط و مقررات حاکم بر معاملات الکترونیکی
- ۲۱۵ ----- ۲-۳-۹-۱ ضوابط حاکم بر معاملات الکترونیکی
- ۲۱۵ ----- ۲-۳-۹-۱-۱ شرایط اساسی صحت معاملات الکترونیکی
- ۲۱۶ ----- ۲-۳-۹-۱-۲ آثار قراردادهای الکترونیکی
- ۲۱۷ ----- ۲-۳-۹-۱-۳ ویژگی‌های قراردادهای الکترونیکی
- ۲۱۸ ----- ۲-۳-۹-۱-۴ اختتام بیع الکترونیکی
- ۲۱۸ ----- ۲-۳-۹-۲ مقررات حاکم بر معاملات الکترونیک
- ۲۱۹ ----- ۲-۳-۹-۱-۲ زمان و مکان تشکیل قرارداد
- ۲۲۱ ----- ۲-۳-۹-۲-۲ نتایج تعیین زمان و مکان تشکیل قرارداد
- ۲۲۲ ----- ۲-۳-۹-۲-۳ تعیین زمان و مکان تشکیل عقود غائبین
- ۲۲۳ ----- ۲-۳-۹-۲-۴ زمان و مکان ارسال و دریافت داده پیام‌ها
- ۲۲۶ ----- ۲-۴ بررسی فقهی معاملات از طریق ربات های معامله گر
- ۲۲۷ ----- ۲-۴-۱ تعاریف
- ۲۲۷ ----- ۲-۴-۱-۱ هوش مصنوعی
- ۲۲۸ ----- ۲-۴-۱-۲ نماینده الکترونیکی
- ۲۲۸ ----- ۲-۴-۱-۳ ربات های معامله گر
- ۲۲۸ ----- ۲-۴-۲ تاریخچه هوش مصنوعی
- ۲۳۰ ----- ۲-۴-۱-۲ ورود هوش الکترونیکی به دنیای اقتصاد
- ۲۳۰ ----- ۲-۴-۳ معرفی سیستم های معاملاتی یک ربات معامله گر
- ۲۳۳ ----- ۲-۴-۴ آثار پذیرش ربات های معامله گر در هر یک از نظریه ها
- ۲۳۳ ----- ۲-۴-۴-۱ نظریه نماینده حقوقی
- ۲۳۴ ----- ۲-۴-۴-۲ نظریه شخص
- ۲۳۵ ----- ۲-۴-۴-۳ نظریه ابزار ارتباطی بودن

۲۳۸	-----	۵-۴-۲ تحلیل فقهی و حقوقی این دیدگاه
۲۴۰	-----	۶-۴-۲ تحلیل جایگاه ربات های معامله گر در حقوق ایران
۲۴۳	-----	۵-۲ اختیارات در بیع الکترونیکی
۲۴۴	-----	۱-۵-۲ خیار در تجارت الکترونیکی
۲۴۵	-----	۲-۵-۲ مبنای اختیارات
۲۴۵	-----	۳-۵-۲ جایگاه اختیارات در قراردادهای الکترونیکی
۲۴۷	-----	۴-۵-۲ بررسی انواع اختیارات در قانون تجارت الکترونیکی
۲۴۷	-----	۱-۴-۵-۲ خیار مجلس
۲۴۷	-----	۲-۴-۵-۲ خیار حیوان
۲۴۸	-----	۳-۴-۵-۲ خیار تأخیر ثمن
۲۴۸	-----	۴-۴-۵-۲ خیار شرط
۲۴۸	-----	۵-۴-۵-۲ خیار رؤیت و تخلف وصف
۲۴۹	-----	۶-۴-۵-۲ خیار غبن
۲۴۹	-----	۷-۴-۵-۲ خیار عیب
۲۴۹	-----	۸-۴-۵-۲ خیار تدلیس
۲۵۰	-----	۹-۴-۵-۲ خیار تبعض صفقه
۲۵۰	-----	۱۰-۴-۵-۲ خیار تخلف شرط (خیار اشتراط)
۲۵۱	-----	۱۱-۴-۵-۲ خیار تفلیس
۲۵۱	-----	۱۲-۴-۵-۲ خیار تعذر تسلیم
۲۵۲	-----	۵-۵-۲ قابلیت و ماهیت اسقاط اختیارات
۲۵۲	-----	۶-۲ ماهیت فقهی و حقوقی ارز دیجیتال
۲۵۳	-----	۱-۶-۲ تعریف و ماهیت پول
۲۵۳	-----	۱-۱-۶-۲ تعریف پول
۲۵۵	-----	۲-۱-۶-۲ ماهیت پول

۲۵۶	-----	۲-۶-۲ تاریخچه پول
۲۵۷	-----	۳-۶-۲ انواع پول
۲۵۹	-----	۱-۳-۶-۲ پول نماینده
۲۶۰	-----	۲-۳-۶-۲ پول اعتباری
۲۶۱	-----	۱-۲-۳-۶-۲ پول حکمی
۲۶۱	-----	۲-۲-۳-۶-۲ پول تحریری
۲۶۲	-----	۳-۲-۳-۶-۲ پول الکترونیکی
۲۶۲	-----	۴-۶-۲ مالیت پول های اعتباری
۲۶۷	-----	۵-۶-۲ پشتوانه پول های اعتباری
۲۷۲	-----	۶-۶-۲ ارز دیجیتال
۲۷۲	-----	۱-۶-۶-۲ پول الکترونیکی (ارز دیجیتال رایج)
۲۷۳	-----	۱-۱-۶-۶-۲ انواع پول الکترونیکی
۲۷۴	-----	۲-۱-۶-۶-۲ ویژگی های پول الکترونیکی
۲۷۴	-----	۳-۱-۶-۶-۲ معایب و پیامدهای منفی پول الکترونیکی
۲۷۴	-----	۲-۶-۶-۲ پول مجازی (ارز دیجیتال اختراعی و رمزدار)
۲۷۷	-----	۳-۶-۶-۲ تفاوت پول الکترونیکی با پول مجازی
۲۷۹	-----	۴-۶-۶-۲ بیت کوین
۲۸۰	-----	۱-۴-۶-۶-۲ پیدایش بیت کوین
۲۸۳	-----	۲-۴-۶-۶-۲ ساتوشی (Satoshi)
۲۸۵	-----	۵-۶-۶-۲ مباحث فقهی مبادلات ارز دیجیتال
۲۸۷	-----	۶-۶-۶-۲ احکام شرعی خرید و فروش ارز دیجیتال
۲۹۴	-----	۷-۲ بررسی فقهی اعتبار اعطایی بروکرها در فارکس
۲۹۵	-----	۱-۷-۲ ماهیت اعتبار اعطایی
۲۹۶	-----	۲-۷-۲ شرط قراردادی بروکر با تریدر در اعتبار اعطایی

- ۳۰۴ ----- ۳-۷-۲ دیدگاه های فقهی و حقوقی در نوع قراردادهای سرمایه گذاری
- ۳۰۴ ----- ۱-۳-۷-۲ دیدگاه مبتنی بر عقد وکالت
- ۳۰۵ ----- ۲-۳-۷-۲ دیدگاه مبتنی بر عقد ودیعه
- ۳۰۷ ----- ۳-۳-۷-۲ دیدگاه مبتنی بر امانت برخلاف قاعده
- ۳۰۸ ----- ۴-۳-۷-۲ دیدگاه مبتنی بر عقد عاریه
- ۳۰۸ ----- ۵-۳-۷-۲ دیدگاه مبتنی بر عقد قرض
- ۳۱۰ ----- ۶-۳-۷-۲ دیدگاه مبتنی بر عقد مشارکت
- ۳۱۱ ----- ۷-۳-۷-۲ دیدگاه مبتنی بر عقد مضاربه
- ۳۱۵ ----- ۴-۷-۲ شرط ضمان اصل سرمایه در عقد مضاربه از دیدگاه فقهی و حقوقی
- ۳۱۵ ----- ۱-۴-۷-۲ این شرط مخالف با مقتضای ذات عقد است
- ۳۱۶ ----- ۱-۱-۴-۷-۲ مرجعیت شرع در شناخت مقتضای ذات عقد
- ۳۱۶ ----- ۲-۱-۴-۷-۲ مرجعیت عرف در شناخت مقتضای ذات عقد
- ۳۱۷ ----- ۲-۴-۷-۲ این شرط مخالف با مقتضای اطلاق عقد است
- ۳۱۸ ----- ۳-۴-۷-۲ این شرط به صورت شرط فعل صحیح است
- ۳۱۸ ----- ۴-۴-۷-۲ این شرط بنابر بررسی قواعد فقهی و حقوقی صحیح است
- ۳۲۰ ----- ۵-۴-۷-۲ دیدگاه مبتنی بر عقود غیر معین
- ۳۲۱ ----- ۶-۴-۷-۲ بیان ادله شرعی صحت اعتبار اعطایی بروکرها به تریدرها
- ۳۲۳ ----- ۳- فصل ۳: تبیین مبانی حقوقی بازار فارکس
- ۳۲۳ ----- ۱-۳ تبیین مبانی حقوقی بازار فارکس
- ۳۲۳ ----- ۱-۱-۳ چگونگی انجام معامله در فارکس
- ۳۲۳ ----- ۱-۱-۱-۳ آغاز فرآیند انجام معامله در فارکس
- ۳۲۴ ----- ۲-۱-۱-۳ نرم افزارهای معاملاتی
- ۳۲۴ ----- ۳-۱-۱-۳ ساختار بازار فارکس
- ۳۲۵ ----- ۴-۱-۱-۳ نردبان فارکس

۳۲۷	-----	۳-۱-۱-۵ انواع دستور در بازار فارکس
۳۲۸	-----	۳-۱-۲ ماهیت حقوقی بازار فارکس
۳۲۹	-----	۳-۱-۲-۱ اهداف تاسیس بازار فارکس
۳۳۰	-----	۳-۱-۲-۲ سیاست های اجرایی فارکس
۳۳۱	-----	۳-۱-۲-۳ شاخصه های موجود در فارکس
۳۳۴	-----	۳-۱-۳ ماهیت فارکس در بازارهای پول و سرمایه
۳۳۴	-----	۳-۱-۳-۱ تبیین بازار پول و ویژگی های آن
۳۳۴	-----	۳-۱-۳-۱-۱ تعریف بازار پول
۳۳۴	-----	۳-۱-۳-۱-۲ ویژگی های بازار پول
۳۳۵	-----	۳-۱-۳-۱-۳ ابزارها و نهادهای بازار پول
۳۳۶	-----	۳-۱-۳-۲ تبیین بازار سرمایه و ویژگی های آن
۳۳۶	-----	۳-۱-۳-۲-۱ تعریف بازار سرمایه
۳۳۷	-----	۳-۱-۳-۲-۲ ویژگی های بازار سرمایه
۳۳۸	-----	۳-۱-۳-۲-۳ نهادها و ابزارهای بازار سرمایه
۳۳۹	-----	۳-۱-۳-۳ جامعیت فارکس در بازارهای پول و سرمایه
۳۳۹	-----	۳-۱-۴ آثار حقوقی فارکس
۳۴۱	-----	۳-۲ تبیین نحوه انعقاد، مصداق و ماهیت حقوقی قراردادهای فارکس
۳۴۱	-----	۳-۲-۱ نحوه انعقاد قرارداد خرید و فروش در بازار فارکس
۳۴۱	-----	۳-۲-۱-۱ ایجاب و قبول در معاملات بازار فارکس
۳۴۹	-----	۳-۲-۱-۲ زمان و مکان تشکیل معاملات در بازار فارکس
۳۵۲	-----	۳-۲-۲ تشخیص مصداق و ماهیت حقوقی قراردادهای فارکس
۳۵۲	-----	۳-۲-۲-۱ مصداق بیع بودن قراردادهای فارکس
۳۵۳	-----	۳-۲-۲-۲ مصداق معاوضه بودن قراردادهای فارکس
۳۵۵	-----	۳-۲-۲-۳ مصداق عقد خاص بودن قراردادهای فارکس

- ۳۵۶ ----- ۳-۳ انواع معاملات در بازار فارکس
- ۳۵۶ ----- ۱-۳-۳ معاملات در قالب قراردادهای نقدی spot
- ۳۵۹ ----- ۲-۳-۳ معاملات در قالب ابزارهای مالی مشتقه
- ۳۶۱ ----- ۱-۲-۳-۳ قراردادهای آتی بازار فارکس و بررسی فقهی و حقوقی آن
- ۳۶۲ ----- ۱-۱-۲-۳-۳ انواع قراردادهای آتی
- ۳۶۶ ----- ۲-۱-۲-۳-۳ بررسی فقهی و حقوقی قراردادهای آتی
- ۳۷۲ ----- ۲-۲-۳-۳ قراردادهای اختیار معامله بازار فارکس و بررسی فقهی و حقوقی آن
- ۳۷۳ ----- ۱-۲-۲-۳-۳ انواع قراردادهای اختیار معامله
- ۳۷۸ ----- ۲-۲-۲-۳-۳ بررسی ماهیت عقد اختیار معامله
- ۳۸۲ ----- ۳-۲-۲-۳-۳ بررسی فقهی و حقوقی قراردادهای اختیار معامله
- ۳۸۸ ----- ۳-۲-۳-۳ قراردادهای معاوضی «سواپ» در بازار فارکس
- ۳۹۰ ----- ۱-۳-۲-۳-۳ انواع قراردادهای سواپ
- ۳۹۳ ----- ۲-۳-۲-۳-۳ بررسی فقهی سواپ ارزی
- ۳۹۴ ----- ۴-۳ تبیین ماهیت ربات های معامله گر و روش های تحلیل در فارکس
- ۳۹۴ ----- ۱-۴-۳ ماهیت ربات های معامله گر
- ۳۹۴ ----- ۱-۱-۲-۳-۳ چستی ربات های معامله گر
- ۳۹۵ ----- ۲-۱-۴-۳ انواع و کارکرد ربات های معامله گر
- ۳۹۸ ----- ۲-۴-۳ ماهیت پلتفرم تجاری و اعتبار آن
- ۳۹۹ ----- ۳-۴-۳ روش های تحلیل فارکس
- ۴۰۱ ----- ۱-۳-۴-۳ تحلیل تکنیکال یا فنی
- ۴۰۴ ----- ۲-۳-۴-۳ تحلیل فاندامنتال یا بنیادی
- ۴۰۶ ----- ۳-۳-۴-۳ تحلیل تمایلات یا روانشناسی بازار
- ۴۰۸ ----- ۵-۳ ضرورت آموزش علمی و مهارتی فارکس
- ۴۰۸ ----- ۱-۵-۳ حساب تمرینی

- ۴۰۹ ----- ۳-۵-۱-۱ مزایای از حساب دمو یا آزمایشی فارکس
- ۴۰۹ ----- ۳-۵-۱-۲ معایب استفاده از حساب دمو یا آزمایشی فارکس
- ۴۱۱ ----- ۳-۵-۲ ضرورت فراگیری دانش و مهارت فارکس
- ۴۱۱ ----- ۳-۵-۲-۱ توانمندسازی برای حضور در یک بازار حرفه ای
- ۴۱۲ ----- ۳-۵-۲-۲ شناسایی عوامل موثر در بازار فارکس
- ۴۱۲ ----- ۳-۵-۲-۲-۱ مارکت میکرها
- ۴۱۶ ----- ۳-۵-۲-۲-۲ روش دقیق معامله و انتخاب تایم فریم مناسب
- ۴۱۸ ----- ۳-۵-۲-۲-۳ پیامدهای افزایش و یا کاهش فعالیت در بازار فارکس
- ۴۱۸ ----- ۳-۵-۲-۲-۴ توجه به تفاوت ساعت نرم افزار معاملاتی با ساعت کامپیوتر
- ۴۱۸ ----- ۳-۵-۲-۲-۵ ضریب اهرمی
- ۴۱۹ ----- ۳-۵-۲-۲-۶ توجه به اخبار اقتصادی جهان
- ۴۱۹ ----- ۳-۵-۲-۲-۷ شناسایی تحلیلگران فارکس (اشخاص/سایتها)
- ۴۱۹ ----- ۳-۵-۲-۲-۸ تعیین میزان حداکثر سود و ضرر در این بازار توسط تریدر
- ۴۱۹ ----- ۳-۶-۶ مفاهیم تریدر و بروکر در بیان مخاطرات فارکس
- ۴۱۹ ----- ۳-۶-۱ تبیین مفاهیم تریدر و بروکر
- ۴۲۰ ----- ۳-۶-۱-۱ مفهوم تریدر
- ۴۲۱ ----- ۳-۶-۱-۲ مفهوم بروکر و جایگاه حقوقی آن
- ۴۲۵ ----- ۳-۶-۱-۳ شاخصه های بروکرهای رگوله
- ۴۲۹ ----- ۳-۶-۲ مخاطرات فارکس
- ۴۳۳ ----- ۳-۶-۳ قانون حاکم و دادگاه صالح در حل اختلاف مبادلات ارزی
- ۴۳۴ ----- ۳-۶-۳-۱ قانون حاکم بر قراردادهای بازار فارکس
- ۴۳۵ ----- ۳-۶-۳-۲ دادگاه صلاحیتدار بر قراردادهای بازار فارکس
- ۴۳۵ ----- ۳-۷ تاریخچه فارکس در ایران
- ۴۴۰ ----- ۴- فصل ۴: جمع بندی تحلیل مبانی فقهی و حقوقی بازار فارکس

- ۴۴۲ ----- ۱-۴ تحلیل فارکس با استفاده از SWOT
- ۴۴۲ ----- ۱-۱-۴ بررسی و تبیین چهار شاخصه قوت، ضعف، فرصت و تهدید
- ۴۴۲ ----- ۱-۱-۱-۴ بررسی نقاط قوت (Strength)
- ۴۴۴ ----- ۱-۱-۲-۴ بررسی نقاط ضعف (Weaknesses)
- ۴۴۵ ----- ۱-۱-۳-۴ بررسی فرصت ها (Opportunities)
- ۴۴۶ ----- ۱-۱-۴-۴ بررسی تهدیدها (Threats)
- ۴۴۷ ----- ۲-۱-۴ بررسی و تبیین استراتژی های مستخرج از SWOT
- ۴۴۷ ----- ۱-۲-۱-۴ استراتژی استفاده از فرصت ها در توجه به قوت های بازار فارکس
- ۴۴۸ ----- ۲-۲-۱-۴ استراتژی استفاده از فرصت ها در توجه به ضعف های بازار فارکس
- ۴۴۹ ----- ۳-۲-۱-۴ استراتژی استفاده از نقاط ضعف و تهدیدهای بازار فارکس
- ۴۴۹ ----- ۴-۲-۱-۴ استراتژی استفاده از نقاط قوت و تهدیدهای بازار فارکس
- ۴۵۰ ----- ۲-۴ تحلیل تطبیقی اصول ماهوی و شکلی معاملات فارکس و معاملات اسلامی
- ۴۵۰ ----- ۱-۲-۴ بیان امکان توسعه ادله شارع در امضاء احکام معاملات در غیر اعصار دیگر
- ۴۵۱ ----- ۲-۲-۴ تطبیق ماهیت فارکس با اصول مسلمة فقهیه
- ۴۵۵ ----- ۳-۲-۴ توجه به بایسته های شرعی جواز شرکت در معاملات بازار فارکس
- ۴۵۵ ----- ۳-۴ ضرورت ایجاد بازاری مطمئن و متشکل از آموزه های اسلام در جهت مصونیت از مخاطرات
- ۴۵۵ ----- ۱-۳-۴ بیان ضرورت تشکیل بازار مشترک اسلامی در قواعد فقهی
- ۴۵۶ ----- ۱-۱-۳-۴ قاعده لزوم برپاداری بازار مسلمین
- ۴۵۶ ----- ۲-۱-۳-۴ قاعده سوق قاعده ای امضایی
- ۴۵۶ ----- ۳-۱-۳-۴ قاعده ولن يجعل الله للكافرين على المؤمنين سبيلا
- ۴۵۶ ----- ۴-۱-۳-۴ قاعده الاسلام يعلو ولا يعلى عليه
- ۴۵۷ ----- ۲-۳-۴ ضرورت تهیه نسخه جایگزین بازار فارکس در داخل کشور با استفاده از مبانی فقهی نهاد
قرض الحسنه
- ۴۵۸ ----- ۴-۴ خاتمه و نتیجه گیری